

0 Generelt

01 Innhold

Dette bladet behandler planlegging og utforming av boliger og boligenes omgivelser med henblikk på å forebygge barneulykker. Bladet omtaler også sikkerhetsutstyr som fins på markedet.

02 Bakgrunn

Hvert år er ca. 125 000 barn i alderen 0 – 14 år til legebehandling på grunn av ulykker. Av disse ulykkene skjer ca. 50 000 i, eller i nærheten av boligen; fordelt med ca. 35 000 innendørs og ca. 15 000 utendørs.

03 Årsaker

En del av skadene skyldes voldsom lek, sykling, aking, skigåing o.l. Både disse og andre skader kunne vært unngått eller redusert dersom forholdene på forhånd var blitt bedre tilrettelagt med henblikk på barnas sikkerhet. Dette gjelder både planlegging og utførelse av boligenes omgivelser, utforming og innredning av boligene og bruk av forskjellige former for sikkerhetsutstyr.

04 Typer av ulykker

Det er særlig de minste barna mellom ett og tre år som rammes av ulykker innendørs. Det gjelder spesielt forbrenningsskader, forgiftning, klemeskader og fall-/kollisjonsskader. De litt større barna, og særlig i aldersgruppen ni til tolv år, er oftere utsatt for skader i forbindelse med utendørs lek eller andre utenørsaktiviteter.

05 Plan- og bygningsloven

Plan- og bygningslovens § 2 stiller krav om at det ved planlegging etter loven spesielt skal legges til rette for å sikre barn gode oppvekstvilkår. I § 10–2 krever loven at kommunestyret skal utpeke en etatsjef/tjenestemann som skal delta i bygningsrådets møter med særlig ansvar for å ivareta barns interesser. I § 26 anbefales det at reguleringsbestemmelsene bør angi minste lekeareal pr. boenhet og gi nærmere regler for innhold og utforming av slike arealer. I § 69 stilles det krav om at det skal sikres tilfredsstillende oppholdssted i det fri for beboerne, herunder lekeplass for barn. De fleste kommuner har, med hjemmel i § 69, utarbeidet vedtekter med konkrete krav til utforming og opparbeiding av utearealene.

06 Byggforskriften

Byggforskriften (1987) inneholder i tillegg til generelle sikkerhetsbestemmelser, enkelte bestemmelser

spesielt beregnet på barns sikkerhet. Kravene er enten formet som funksjonskrav eller som konkrete, tallfestede krav. Veileddningen til byggforskriften gir retningslinjer for hvordan kravene kan oppfylles. Kravene, som primært gjelder for nybygg og hovedombygginger, omfatter følgende forhold:

- vindu (kap. 43:23). Barnesikring av vinduer
- balkong og tak (kap. 43:3). Krav til rekkverk
- trapp og rampe (kap. 44). Åpninger i trappeløp og rekkverk
- sanitæranlegg (kap. 46). Begrensning av varmvannstemperatur

07 Lov om produktkontroll

Produktloven stiller krav om at produkter som omsettes i Norge, ikke skal forårsake skader på mennesker eller miljø. Med hjemmel i loven er det bl.a. utarbeidet forskrifter om forbud mot svært brennbare tekstiler, om brennbarhet av stoppede møbler og om rullebrett. Det er også utarbeidet retningslinjer for sikkerhetsegenskaper ved f.eks. leketøy, småbarnsenger og køye-/etasjesenger. Barne- og familieldepartementet har ansvaret for kontroll med mekaniske og fysiske egenskaper samt brannegenskaper ved produktene. Departementet har i den forbindelse utgitt en rekke faktablad om produktsikkerhet. Statens forurensningstilsyn har kontrollansvaret for støy og kjemiske egenskaper ved produktene.

08 Henvisninger

Plan- og bygningsloven
Byggforskriften med veileddning

Lov om produktkontroll

Barne- og familieldepartementet, Faktablad om produktsikkerhet:

Nr. 1	Rullebrett	bestillingsnr.	Q - 0706
Nr. 8	Sykkelhjelmer	"	Q - 0716
Nr. 9	Lekeplassutstyr	"	Q - 0755
Nr. 10	Leketøy	"	Q - 0748

Planløsning:

- G 220.210 Sikring mot hjemmeulykker
 A 312..... Blad om parkering, lekearealer og ute-
 arealer
 A 324.301 Innvendige trapper
 A 326.215 Brann og tekstiler
 A 382.102 Fast og flyttbart utstyr på utendørs le-
 keplasser

Byggdetaljer:

- A 532.211 Innvendige trapper av tre
 A 536.111 Balkongrekkverk
 A 553.131 Tappearmaturer

Fig. 14

Stup, skrenter, sandtak, dammer o.l. bør sikres med gjelder eller på annen måte dersom de utgjør en fare for barna.

1 Planlegging av boligområdene

11 Regulerings- og bebyggelsesplan

Grunnlaget for utformingen av boligområdene blir lagt i regulerings- og bebyggelsesplanen. Her blir bl.a. veg- og parkeringssystemet, utearealene og boligtett-heten (grad av utnytting) langt på vei fastlagt. Skal en kunne oppfylle plan- og bygningslovens intensjoner om å sikre barna gode oppvekstvilkår, er det derfor påkrevd å vurdere forhold som har betydning for barns sikkerhet allerede på reguleringsplanstadiet. Bestemmelserne i regulerings- og bebyggelsesplanene bør bl.a. stille krav om minste lekeareal pr. boenhet, og det bør samtidig stilles krav om at planlegger/utbygger skal utarbeide utehusplan som viser disponering og utforming av utearealene.

12 Veg- og parkeringssystemer

Utforming av vegene og valg av parkeringssystem har stor betydning for trafikksikkerheten i boligområdet. Hovedprinsippet bør være minst mulig eller helst ingen biltrafikk inne i boligområdet. Viktige virkemidler for å oppnå best mulig trafikksikkerhet er bl.a. å planlegge atkomstveger som er dimensjonert for lave hastigheter og uten gjennomgangstrafikk, samt parkeringsanlegg utenfor eller under boligområdet/bebyggelsen. Disse spørsmålene er nærmere behandlet i Planløsning A 312.110 og A 312.130.

13 Lekearealer

Ved utarbeiding og behandling av regulerings- og bebyggelsesplaner må det avsettes tilstrekkelige og egne- nede arealer til lekeplasser og lekeområder. Leke- arealene må legges best mulig beskyttet og skjernet fra biltrafikken og bør differensieres for forskjellige aldersgrupper, se pkt. 51. Lokalisering og dimensjoner- ning av lekearealer er nærmere behandlet i Planløsning A 312.210 og utforming og sikkerhetskrav til lekeutstyr og lekeplasser i Planløsning A 382.102.

14 Farlige områder

Spesielt farlige områder må registreres, og eventuelle krav om sikringstiltak bør tas med i regulerings- bestemmelserne og/eller i kontrakt med utbygger, se fig. 14.

2 Boligens planløsning

21 Rompllassering

Beliggenheten av rommene har særlig betydning i boliger med flere etasjer hvor trappen representerer en risikofaktor. Kjøkken, spiseplass, oppholdsrom og et sanitærrom m/WC bør ligge på hovedinngangsplas- net. Da slipper barna å bruke trappen når de skal inn for å spise eller på toalettet i løpet av dagen. Det er imidlertid også viktig at det fins WC og baderom på samme plan som soverommene. Dette innebærer at en bolig på flere etasjer alltid bør ha minst to sani- tærrom.

22 Romforbindelser

En funksjonelt god plan vil også være ulykkesfore- byggende. Korte og enkle trafikklinjer, som minst mulig krysser hverandre, er en forutsetning både for ra- sjonelt husarbeid og for å unngå ulykker. Det er spe- sielt viktig at ikke kjøkkenet blir et gjennomgangsrom eller er innredet slik at trafikklinjer krysser arbeids- området, se pkt. 231. Plassering og slagretning på dører må også vurderes med henblikk på å unngå ulykker, se pkt. 32.

23 Kjøkken

I forhold til brukstiden er kjøkkenet det farligste rommet i boligen. Sårskader, brann- og skåldingsuhell, forgiftninger og fallskader er de vanligste ulykkene på kjøkkenet, og mange av ulykkene skjer under tilberedning av mat, servering eller under måltidet. For- giftningsulykker skyldes ofte at småbarn får fatt i husholdningskjemikalier som er oppbevart på kjøkke- net.

231 *Sammenhengende arbeidsplasser.* Både størrelsen på kjøkkenet, planløsningen og innredningen har betydning for sikkerheten. Sammenhengende arbeidsplasser, som f.eks. i et L-kjøkken, er gunstig for sikkerheten, mens et parallelkjøkken, hvor arbeidsplassene er atskilt, representerer en fare for kollisjoner og uhell, se fig. 231 a og b.

232 *Komfyren.* En bør unngå å plassere skuffeseksjoner i benken inntil komfyren fordi skuffene lett kan brukes av barn til klatring. Alternativt bør skuffene være ut- styrt med barnesikkert lukkebeslag. Komfyren må

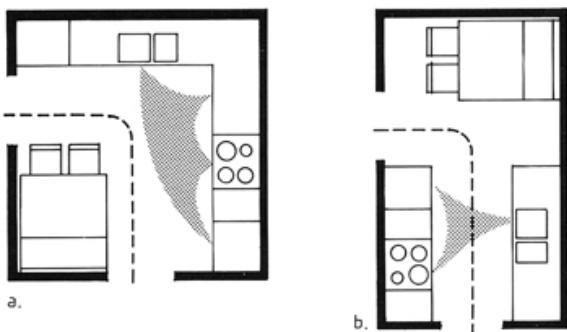

Fig. 231 a og b

- a. I et L-kjøkken kan arbeidsplassene bli sammenhengende og gangtrafikken ledes utenom arbeidsområdet (skravert felt).
b. I et parallelkjøkken, hvor arbeidsplassene er atskilt, må en løfte ting, f.eks. kokekar, over golvarealet. Risikoen for uhell blir dermed større, særlig dersom gangtrafikken krysser arbeidsområdet (skravert felt).

være sikret mot å kunne velte framover, noe som f.eks. kan skje ved at barn klatter opp på en åpen stekeovnsdør. Det fins i dag diverse sikkerhetsutstyr for komfyrer, slik som beskyttelseskant, barnesikker stekovnsdør og stekeovnsgitter som bør brukes dersom stekovnsdøra kan få en overflatetemperatur på over 60 °C, se fig. 232.

Separat stekeovn, montert over benkehøyde, og separat komfyrtopp med kokeplater er et alternativ til vanlig komfyr. Dette er en gunstig og sikker plassering av stekeovnen, men det kan være vanskelig å få montert kasserollevern på komfyrtoppen som da ofte er beregnet for nedfelling i benken. I slike tilfeller bør kokeplatene ha størst mulig avstand fra benkens forkant.

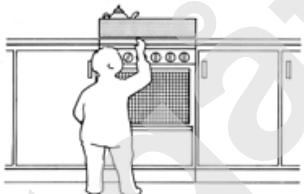

Fig. 232

Beskyttelseskant/kasserollevern kan monteres på de fleste vanlige komfyre. Dersom stekovnsdøra er utilstrekkelig varmeisolert, bør en montere et stekeovnsgitter.

233 Skap og benker. Mange kjøkkenprodusenter leverer barnesikre låser eller lukkebeslag til skap og skuffer. Slike beslag bør en f.eks. bruke der en oppbevarer kniver og andre kjøkkenredskaper som kan

Fig. 233

Mange kjøkkenprodusenter leverer i dag kosteskap med høytstående, låsbart avlukke for husholdningskjemikalier.

være farlige for barn. Til vaskemidler og andre husholdningskjemikalier vil et høytstående skap eller avlukke, helst låsbart, f.eks. i rengjøringsskapet, være den beste løsningen, se fig. 233.

24 Badet

Stell av spedbarn foregår ofte på badet – også der badet ikke er dimensjonert eller planlagt for dette. Fall fra stellebord kan føre til alvorlige skader. De vanligste skadene som rammer barn under opphold i baderom, WC-rom, dusj- eller vaskerom, er sårskader, kvestelser, hjernerystelser og hjerneskader. Noen av disse ulykkene kunne vært unngått med bedre plass og mer hensiktsmessig innredning av badet, se fig. 24.

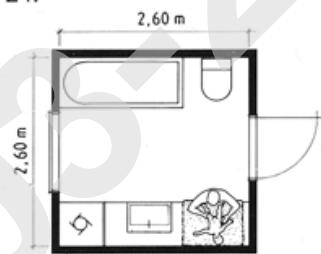

Fig. 24

Et baderom på 6,5 – 7,0 m² har plass til stellebord og vaskemaskin og gir trygge forhold både for barn og voksne. Dersom en skifter ut badekaret med dusj, er baderommet også brukbart for en rullestolsbruker.

241 Golvet må være sklisikkert også når det er vått. Det fins både sklisikre keramiske fliser og sklisikre våtromsbelegg. Baderomsgolv bør alltid ha fall til sluk slik at man unngår vann på golvet; noe som lett kan føre til uhell.

242 Veggene bør være utført slik at de gir godt feste for støttehåndtak ved badekar og dusj. Vgger av bindingsverk bør ha skrufaste plater eller en skrufast underkledning der det kan være aktuelt med støttehåndtak.

243 Tappearmaturer. Vann med høyere temperatur enn 40 °C, kan gi skåldingsskader. Selv om det er montert sentral termostatisk blandeventil i tilknytning til varmtvannsberederen, bør det derfor være termostatstyrt eller trykkstyrt blandebatteri med skåldingssikring ved badekar og dusj. Nærmere orientering om tappearmaturer er gitt i Byggdetaljer A 553.131

25 Oppholds- og soverom

Tilstrekkelig størrelse og god møblerbarhet har betydning for sikkerheten. Møbler som kommer i konflikt med trafikklinjene, kan lett føre til uhell, særlig hvis de har skarpe hjørner eller kanter. Mange barn skader seg ved at de snubler i leker e.l. som ligger på golvet. Rikelig med skaplass og enkle oppbevaringskasser som letter rydding, kan redusere denne risikoen. Barnerommene bør ha tilstrekkelig med fastmonterte lamper slik at en slipper å bruke løse lamper, som er en sikkerhetsrisiko. Soverommene bør helst være så store at en slipper å bruke etasjesenger, som kan være farlige, særlig for små barn. Et soverom som skal brukes av to barn, bør være minst 12 m², helst noe mer, se fig. 25.

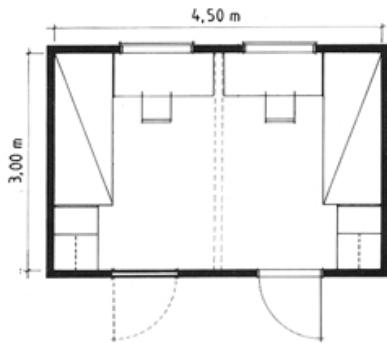

Fig. 25

Dette rommet på 13,5 m² har god golv plass til lek og kan i tillegg lett deles i to separate rom om det skulle være ønskelig.

26 Hobbyrom og boder

Det bør være høysittende og helst låsbart skap til farlig verktøy, malingsprodukter o.l. Dør til boder må lett kunne åpnes innenfra slik at barn ikke risikerer å bli innestengt.

27 Kjølerom/fryserom og badstue

Dør til kjølerom, fryserom og badstue skal ifølge byggeforskriftens kap. 43:223, slå ut og uten vanskelighet kunne åpnes innenfra.

3 Bygningsdeler og innredning

31 Trapper

Nødvendige trapper må gjøres så farefrie som mulig. Gode stigningsforhold, jevn trinnehøyde og god belysning av trappen er viktig, se Planløsning A 324.301. Trappene bør også utformes slik at det er enkelt å få montert trappegrinder oppe og nede, noe som vil være påkrevd når det er småbarn i huset, se fig. 31.

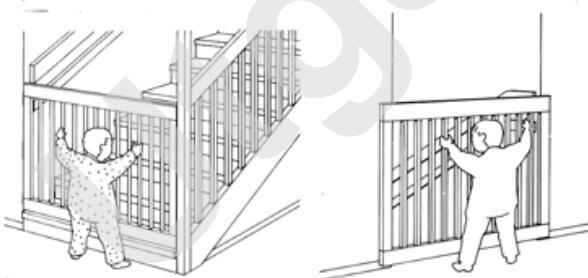

Fig. 31

Trappegrinder hindrer at småbarn får tilgang til trappen. Det er viktig at grindene er godt festet, og at de har en låseanordning som hindrer at småbarn kan åpne dem.

311 Trappetyper. Svingtrapper har smale inntrinn og ugunstige stigningsforhold innerst, noe som øker risikoen for å falle. Rettløpstrapper er bedre og sikrere, særlig hvis de har ett eller flere mellomreposer slik at fallhøyden ved et eventuelt fall blir redusert.

312 Utforming og beliggenhet. Trappen bør ikke skjære inn i eller stikke utenfor trappeavsetsen, slik som vist i fig. 312. I tillegg til at det medfører fare for å snuble, vanskeliggjør det montering av trappegrinder.

313 Trappetrinnene må ha sklisikker overflate. Eventuelle forkantlister på inntrinnene må være forsvarlig festet

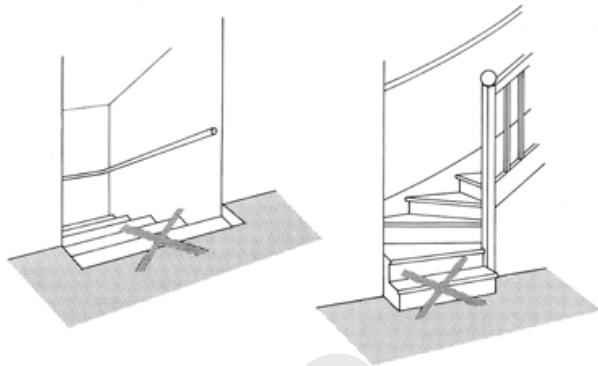

Fig. 312

Trappeløp som skjærer inn i eller stikker ut på trappeavsetsen foran veggflukten, kan lett føre til uhell.

og montert slik at de ikke blir stående høyere enn overflaten på trinnet. Trappen bør helst ha vertikale stusstrinn uten framstikkende trappene. I tretrapper hvor en vanskelig kan unngå trappene, bør den stikke minst mulig fram, se Byggdetaljer A 532.211. Åpne trapper uten stusstrinn må sikres med Barnesikringslist. Åpningen mellom trinnene bør ikke være større enn 80 mm da de minste barna ellers kan presse kroppen igjennom, og i verste fall bli hengende etter hodet, se fig. 313.

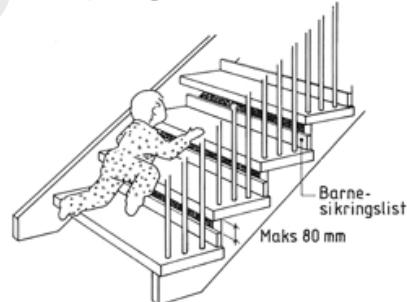

Fig. 313

Trapper uten stusstrinn må ha Barnesikringslist som reduserer åpningen mellom trinnene til maksimum 80 mm.

314 Rekkverk og håndlister. Det er krav i byggeforskriften om rekkverk eller håndlist på begge sider av alle trappeløp, også i lofts- og kjellertrapper. Åpninger i rekkverket skal ikke være bredere enn maksimum 100 mm. Håndlisten monteres i høyde ca. 900 mm over forkanten på inntrinnet, og det bør i tillegg monteres en egen håndlist for barn ca. 200 mm lavere, se fig. 314.

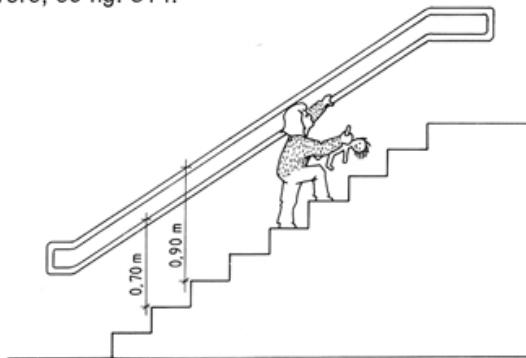

Fig. 314

Håndlisten bør om mulig føres et godt stykke forbi øverste og nederste trappetrinn. Håndlist for barn monteres ca. 700 mm over trinnforkant.

32 Dører

Vanlige sidehengslede dører innebærer alltid en viss kollisjonsfare. En bør derfor unngå å la dørene slå ut i trafikkareal som ganger, korridorer, trappeavsatser o.l. Risikoene for kollisjoner kan en minskes ved å ha et glassfelt i, eller ved siden av, døra, men en bør da bruke sikkerhetsglass, f.eks. herdet glass. Større glassfelt som kan være vanskelig å se, skal ifølge byggeforskriftens kap. 43:22, være tydelig merket. Dersom det ikke er stilt spesielle branntekniske og lydtekniske krav til døra, bør en sløyfe dørterskelen. Hvis det bare er behov for lydisolasjon, vil en løft- eller slepeterskel som regel være et akseptabelt alternativ. Der det er nødvendig å ha terskel, bør den være tydelig markert, f.eks. i en annen farge eller i et annet materiale enn golvet.

- 321 Spesielle sikringstiltak.** Det fins spesielle dørhengsler og andre tiltak som kan forhindre at småbarn kan klemme fingrene i døra, se fig. 321 a. Fordi klemulykker i dører kan gi alvorlige skader, bør en undersøke hva som fins på markedet av slike løsninger. Et alternativ til spesialhengsler kan være å montere festebeslag slik at døra kan stå fastlåst i åpen stilling eller hekte av dører som ikke er strengt nødvendige.

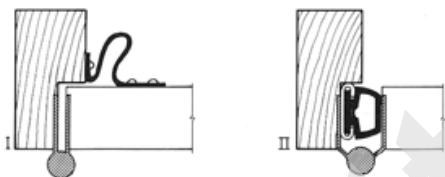

Fig. 321 a

Prinsippskisser for barnesikre hengsler

- I Den farlige spalten på hengselsiden kan dekkes med et elastisk lærstykke e.l.
- II Spesialhengsel som gir et mellomrom mellom dørblad og karm, og som gir plass for en tettelist av naturgummi

Som i trapper, kan det være hensiktsmessig å ha grind i enkelte døråpninger, f.eks. i døra til barneværelset, se fig. 321 b.

Dører til bad, toalett og andre rom som stenges innenfra, bør ha en stengeinnretning som i nødsfall også kan åpnes fra utsiden. Balkongdører bør ha et sperre- eller sikringsbeslag som ikke kan betjenes av småbarn, og som gir en maksimal åpning på 100 mm. Døra må imidlertid lett kunne åpnes i tilfelle den må brukes som rømningsveg, se fig. 321 c.

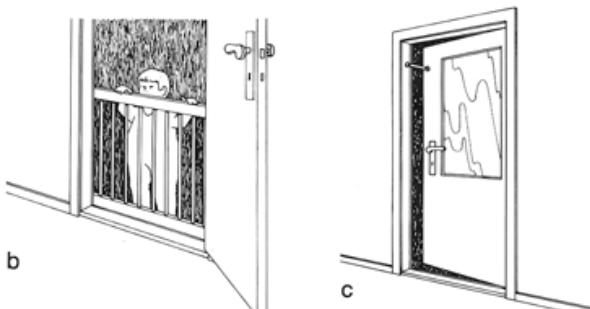

Fig. 321 b og c

- b. En grind montert i døråpningen til barnerommet er effektivt, men ikke alltid like populært.
- c. Balkongdøra bør ha et sperre- eller sikringsbeslag som ikke kan betjenes av småbarn.

33 vinduer

Vinduer over 1. etasje skal ifølge byggeforskriftens kap. 43:23, ha barnesikring utført slik at den ikke hindrer bruk av vinduet som rømningsveg. Barnesikringsbeslaget må være utformet slik at det ikke kan åpnes av småbarn. En luftåpning med bredde mindre enn 100 mm, vil vanligvis hindre at barn kan krysse igjennom. Dersom vinduet har luftespalte i underkant, bør den fri åpningsbredden imidlertid reduseres til 80 mm. De minste barna kan ellers presse kroppen igjennom og bli hengende med hodet i åpningen, hvis de har mulighet for å komme til vinduet via en kjøkkenbenk e.l.

34 Skap og hyller

Skap til medisiner, husholdningskjemikalier, malingprodukter, plantevernmidler o.l. må være høytstående og helst låsbare. Hyller, f.eks. bokhyller, må være godt festet til veggen slik at de ikke kan velte hvis barn klatter i dem.

35 Giftige stueplanter

En bør unngå å ha giftige stueplanter i hjem med småbarn under fire år. Dette gjelder bl.a. flere liljearter, jerusalemsøtvie, englebasun, engletrompet, julesjterne og flere andre arter. Opplysninger om giftige planter og forgiftninger er bl.a. gitt i [621] og i informasjonsbrosjyrer fra Giftinformasjonssentralen.

4 Installasjoner**41 Elektriske anlegg**

Lysbrytere bør plasseres i høyde ca. 1,0 m over golvet slik at også barna kan nå dem. Det må være tilstrekkelig med stikkontakter i alle rom slik at en slipper å bruke løse ledninger som både representerer en snublefare og kan være farlig for småbarn. Overalt hvor barn kan komme til, bør en installere barnesikre kontakter som forhindrer at barna kan stikke strikkepinner, spiker e.l. inn i kontakten, se fig. 41.

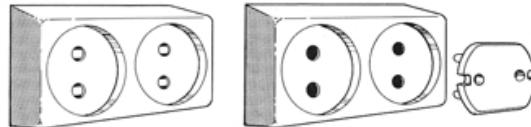

Fig. 41

Barnesikret stikkontakt er forsynt med sperreskiver som bare går til side når begge belastes samtidig ved at et stopsel føres inn. Eventuelle skjøteleddninger bør være sikret på tilsvarende måte. Stikkontakter uten barnesikring kan sikres med spesialpropører.

42 Sanitærinstallasjoner

Byggeforskriftens kap. 46:31 stiller krav om at vannuttak for varmt forbruksvann til personlig hygiene, skal utføres slik at skålding ikke kan forekomme. Veiledningen til forskriften anbefaler i henhold til dette en varmtvannstemperatur på 38 °C i barnehager, trygdeboliger m.v. og for øvrig 55 °C. Begrensning av vanntemperaturen til 55 °C kan best oppnås ved en blandeventil i tilknytning til vannvarmeren.

Som nevnt i pkt. 243, bør en i tillegg ha termostatstyrt/trykkstyrt blandebatteri med skåldingssikring som begrenser vanntemperaturen til 38 °C ved badekar og dusj.

43 Oppvarmingsinstallasjoner

Ovner med høy overflatetemperatur og flyttbare elektriske stråleovner, vifteovner eller petroleumsovner, er ofte årsak til forbrenningsskader og/eller brannulykker. Byggherre og planlegger kan redusere denne ulykkesfaren ved å sørge for at sentralvarmeanlegget, varmluftsanlegget eller den faste elektriske oppvarmingen har tilstrekkelig kapasitet til at en slipper å bruke tilfeldige former for tilleggsoppvarming. En bør samtidig bruke varmeovner med lav overflatetemperatur. Peiser må ha gnistfanger og eventuelle vedovner eller parafinovner bør kunne skjermes med gitter e.l. når det er småbarn i huset.

5 Uterom og utearealer

51 Lekeplasser og lekeområder

Lekeplassen for de minste barna bør være nær inngangen og plassert slik at den kan ses fra kjøkken eller stue, se fig. 51 a. Den må ligge godt skjermet fra arealer med biltrafikk. Også lekeplasser eller lekeområder for de større barna må legges i god avstand fra og skjermet fra trafikkarealer. Dette gjelder spesielt områder for ballek og områder som innbyr til

Fig. 51 a

Området ved husets hovedinngang er et naturlig oppholdssted for de minste barna. Gode nærlækeplasser er derfor viktig.

Fig. 51 b

Rutsjebaner kan med fordel legges i terrenget, noe som reduserer risikoen for fallskader.

aking og skigåing. Klatrestativer, husker og rutsjebaner må ha et mykt underlag, f.eks. et tykt lag av finsiktet sand, og lekeapparatene må være godt festet. Rutsjebaner kan med fordel legges i terrenget, se fig. 51 b. Nærmore retningslinjer for sikkerhetstiltak når det gjelder utstyr på lekeplasser, er gitt i Planløsning A 382.102

52 Svømmebasseng

Utvendige svømmebasseng skal være sikret i samsvar med bestemmelserne i Lov om sikring av brønner m.v.

53 Giftige uteplanter

En må unngå å plante giftige vekster i hager og på andre utearealer i boligområdet. Følgende planter er meget giftige og er farlige, selv når de inntas i små mengder:

- gullregn (belgene)
- selsneppe (roten)
- barlind (hele planten)
- liguster (bærrene)
- slyngsøtvier (bærrene)
- tysbast (hele planten)

Snøbær og bær på ledde, kaprifol, vivendel og rødhyll er også farlige om de spises i større mengder og medfører vanligvis magesmerter, brekninger og diaré. Flere opplysninger om giftige vekster og forgiftninger er bl.a. gitt i [621] og i brosjyrer fra Giftinformasjonssentralen.

54 Balkong og terrasse

Balkong og terrasse skal ifølge byggeforskriftens kap. 43:31 ha rekksverk eller annen anordning med høyde og utforming som hindrer at personer faller ut. Hinderet skal ha en slik høyde og utforming at personer ikke utsettes for fare, og slik at barn ikke kan skade seg eller lett kan klatre over. Fastmonterte blomsterkasser kan med fordel utformes slik at en lett kan montere rekksverk på kassens innvendige vange som en ekstra sikring. Veiledningen til forskriften og Byggdetaljer A 536.111 gir nærmere retningslinjer for utforming av balkongrekkerk.

6 Referanser

61 Forfatter og redaksjon

Dette bladet er revidert av Claus Ringnes. Saksbehandler har vært Bjarne Hegdal. Det erstatter blad med samme nummer, utgitt høsten 1984. Redaksjonen ble avsluttet i mars 1992.

62 Litteratur

- 621 Joner, Tone Bergli. Barn og sikkerhet. 2. utg. Oslo, 1990.
- 622 Boysen, Carsten. Hjemmeulykker – kan de forebygges? Oslo, 1974 (Håndbok 32. Norges byggforskningsinstitutt). (Utsolgt).
- 623 Barneulykker og forebygging. Handlingsutvalget mot barneulykker ved Johan Lund og Sverre Røed Larsen. Oslo, 1985.